

Geen extra zekerheid door AMvB-VBA

De concept-AMvB Verduidelijking Beoordeling Arbeidsrelaties (VBA) pretendeert duidelijkheid te scheppen over de kwalificatie van arbeidsrelaties. Hoewel de doelstelling legitiem is – namelijk het vergroten van rechtszekerheid en het tegengaan van schijnzelfstandigheid – vindt de NBBU dat deze concept-AMvB daarin niet overtuigt.

De belangrijkste bezwaren zijn:

- Het ontbreken van nut en noodzaak. De AMvB voegt onvoldoende nieuwe duidelijkheid toe en berust op een selectieve en onvolledige weergave van jurisprudentie.
- Het ontbreken van onderzoek naar minder belastende alternatieven: er zijn geen serieuze alternatieven onderzocht die dezelfde doelen hadden kunnen bereiken met minder regeldruk en meer werkbaarheid.

Nut en noodzaak ontbreekt

- Het besluit wordt gepresenteerd als een codificatie van jurisprudentie, maar dit is niet houdbaar. Er wordt slechts naar een zeer beperkt aantal uitspraken verwezen, grotendeels van lagere rechters, terwijl verwerking van belangrijke en recente rechtspraak ontbreekt (o.a. het Helpling-arrest en Hofuitspraken).
- De keuze om slechts enkele “rode draden” te belichten, leidt niet tot meer rechtszekerheid. Integendeel: de selectie roept juist nieuwe vragen op over consistentie en toepasbaarheid.

Het doel – meer duidelijkheid voor opdrachtgevers en opdrachtnemers – wordt hiermee niet bereikt. De AMvB herhaalt grotendeels bestaande open normen, waardoor de praktijk opnieuw blijft zitten met onzekerheid en zware administratieve lasten. Zolang de juridische basis onvoldoende is onderbouwd en de selectie van jurisprudentie willekeurig oogt, ontbreekt de noodzaak voor deze AMvB.

Geen onderzoek naar minder belastende alternatieven

De AMvB kiest voor een open kader met een “holistische toets”. Dit sluit weliswaar aan bij bestaande rechtspraak, maar biedt in de praktijk juist onvoldoende houvast. Minder belastende alternatieven zijn niet onderzocht. Hierbij kan gedacht worden aan:

- Praktijkgerichte handreikingen met toegankelijke voorbeelden per sector;
- Pilots in specifieke sectoren om werkbaarheid te testen;
- Modelovereenkomsten die vooraf meer zekerheid bieden;
- Gerichtte voorlichting en tools voor zelfstandigen en mkb-opdrachtgevers.

Deze alternatieven zouden aanzienlijk meer voorspelbaarheid en werkbaarheid

kunnen bieden, zonder de open normen opnieuw te codificeren in een complexe AMvB. Zonder een serieuze afweging van alternatieven kan met deze AMvB niet worden gesproken van een proportioneel en doelmatig instrument.

Werkbaarheid en regeldruk blijven onderbelicht

Ten slotte maakt de introductie van vage begrippen zoals “eindverantwoordelijkheid” zonder nadere definitie nog complexer. Voor zelfstandigen en mkb-opdrachtgevers ontbreekt een concreet handelingsperspectief. De kans is groot dat dit juist leidt tot meer juridisch advies en hogere administratieve lasten voor alle betrokken partijen. De regeldrukgevolgen zijn niet volledig in kaart gebracht, met name het onderscheid tussen eenmalige en structurele lasten ontbreekt

Conclusie en aanbeveling

De NBBU vindt dat de concept AMvB-VBA niet overtuigt in nut en noodzaak en miskent minder belastende alternatieven. De beoogde duidelijkheid blijft uit, terwijl de regeldruk en juridische onzekerheid hiermee juist toenemen.